

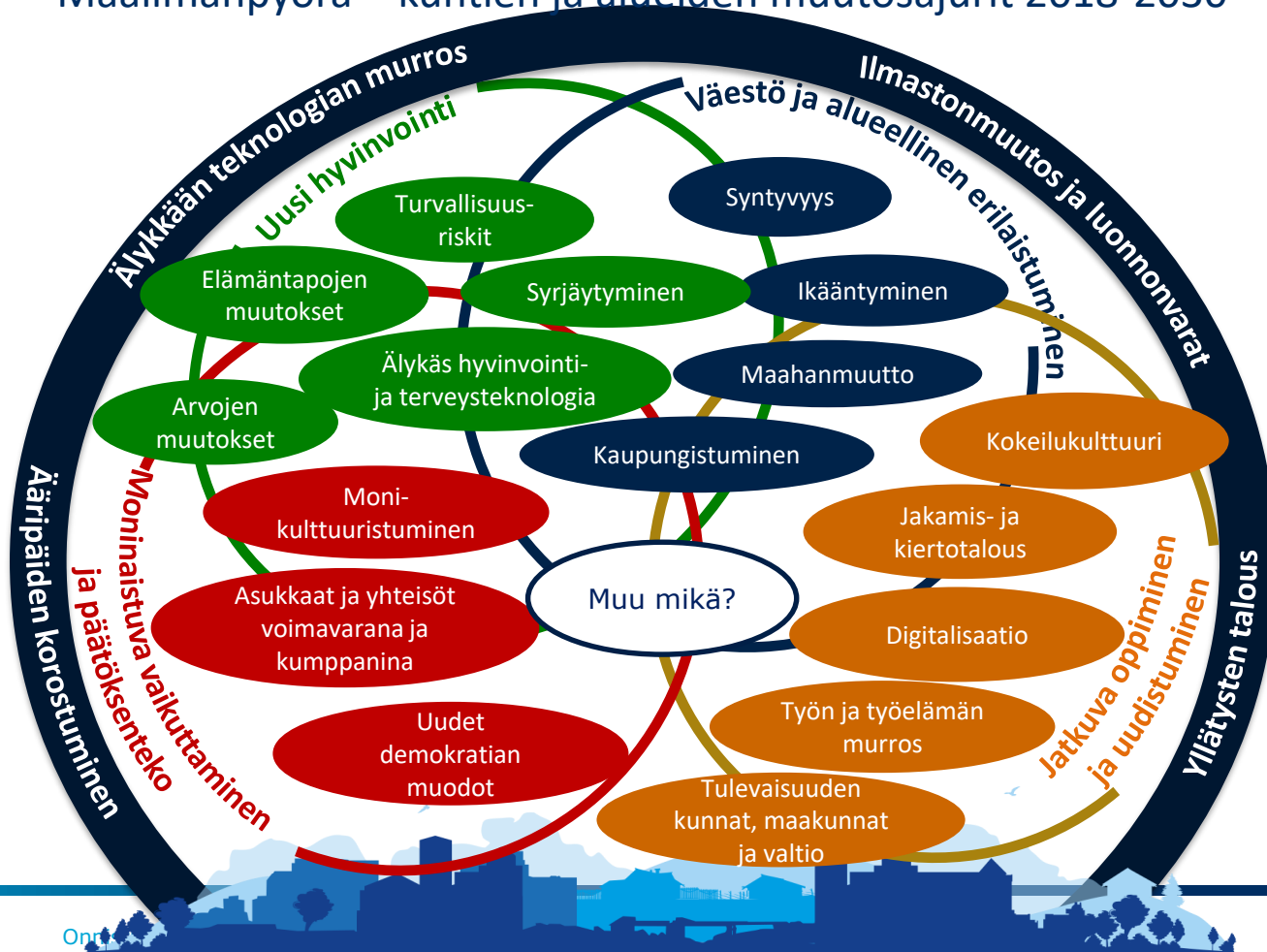
Sivistyskunta 2020-luvulla

Matkalla sivistyskuntaan – strategiatyön valmennus

Oulu 9.10.2018
Johtaja Terhi Päivärinta



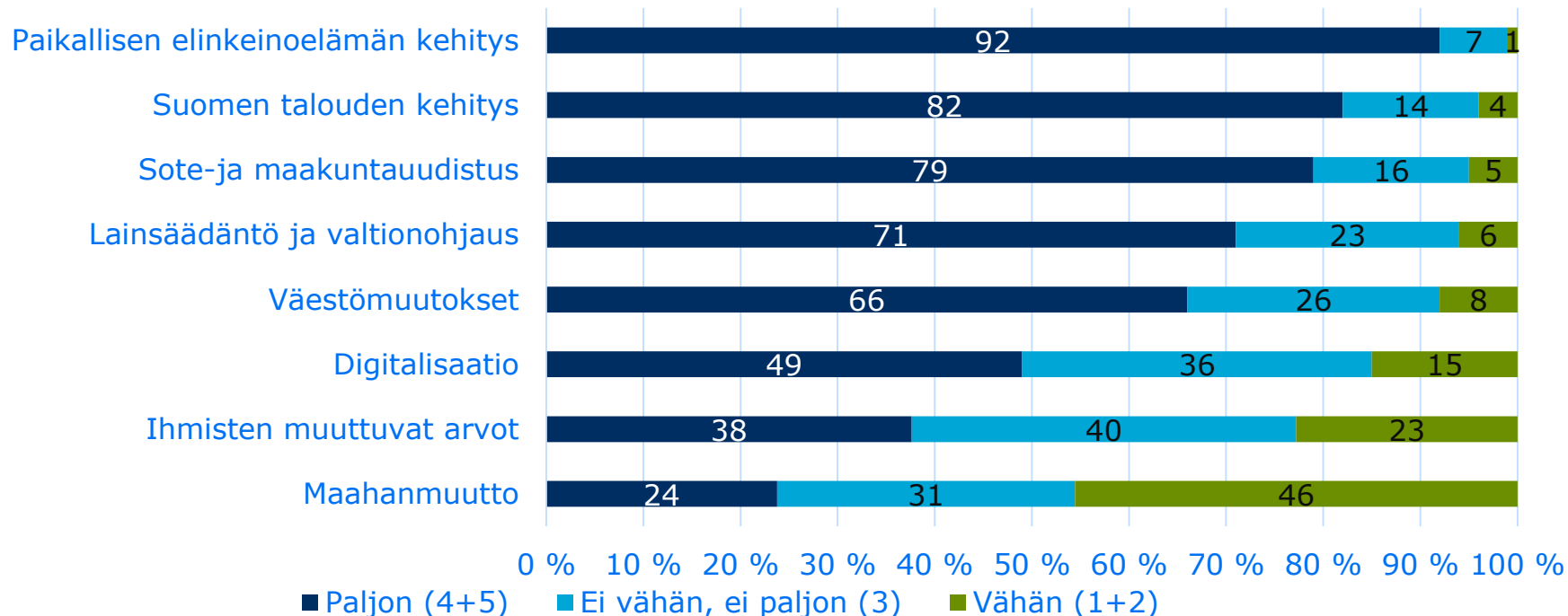
Maailmanpyörä – kuntien ja alueiden muutosajurit 2018-2030



ARTTU2 Päättäjätutkimus 2017:

Kuntapäättäjien arviot seuraavien asioiden vaikutuksesta oman kunnan toimintaedellytyksiin tulevaa valtuustokautta 2017-2021 ajatellen.

Vastausten %-jakaumat. (N=976)



Kunnan toiminnan ohjaus



Tätä tavoittelemme

- ✓ Kuntien roolin vahvistaminen **elinvoiman** moottorina
- ✓ **Kuntatalouden** kestävyys ja liikkumavara
- ✓ Kunnille edellytykset rakentaa kestäviä **yhdyskuntia** ja hyvää **elinympäristöä**
- ✓ **Sivistys-** ja **hyvinvointikunnan** toimintaedellytykset
- ✓ Selkeät kuntien, maakuntien ja valtion roolit sekä toimivat **yhdyspinnat**
- ✓ **Digitalisaation** ja **tietojohdamisen** mahdollistaminen



Tarvitaan kansallinen visio tulevaisuuden kunnasta

Kunnallinen itsehallinto on **kuntalaisten osallistumiseen perustuvaa** toimintavapautta ja taloudellista liikkumavaraa. Kunnat luovat perustan demokraattiselle järjestelmällemme.

Itsehallinnollinen kunta toimii kuntalaisten näkökulmasta viisaasti: **päätökset ja valinnat tehdään kestävästi.**

Taloudellisten arvojen rinnalla myös hyvinvointiin ja ympäristöön liittyvät arvot painottuvat.

Yhteistä käsitystä itsehallinnollisesta ja arvoviisaasta kunnasta tulee kehittää

- ✓ hallituskaudet ylittävästi
- ✓ parlamentaarisesti ja
- ✓ yhteistyössä kuntien kanssa.

Kansallisesti on toteutettava ja tuettava **erilaistuvien kuntien** tarpeista lähtevää kaupunki- ja kuntapolitiikkaa sekä koko maan huomioivaa aluekehittämistä.

Kuntien ja maakuntien keskeinen yhteinen tehtävä on **kansalaisten hyvinvoinnin turvaaminen**. Tähän on turvattava riittävät **voimavarat**.

KUNTALIITON HALLITUSOHJELMA-
TAVOITTEET 2019-2023

Mitä kunta tekee tulevaisuudessa?

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen

- Varhaiskasvatus
- Esi- ja perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Vapaa sivistystyö
- Taide- ja kulttuuripalvelut
- Kirjastopalvelut
- Nuorisopalvelut
- Liikuntapalvelut



Kunnan elinvoiman edistäminen

- Paikkakunnan vetovoimaisuus
- Vaikeasti työllistyvien tuki: etsivä nuorisotyö, työpajat, työttömyyden pitkittymisen ehkäisy, kaupunginosatyö
- Kotouttaminen
- Elinkeinopoliittikka: yritysneuvonta, kehittämishankkeet, yritystontit, alueen markkinointi, avoin data
- Resurssiviisaat toimintatavat

Elinympäristön kehittäminen

- Maapolitiikka
- Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
- Liikenne, joukkoliikenne,
- Tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
- Vesihuolto
- Jätehuolto
- Energiantuotanto ja -jakelu
- Rakennusvalvonta
- Asuntotoimi
- Ympäristönsuojelu ja terveellisen elinympäristön turvaaminen
- Turvallisuudesta ja varautumisesta huolehtiminen

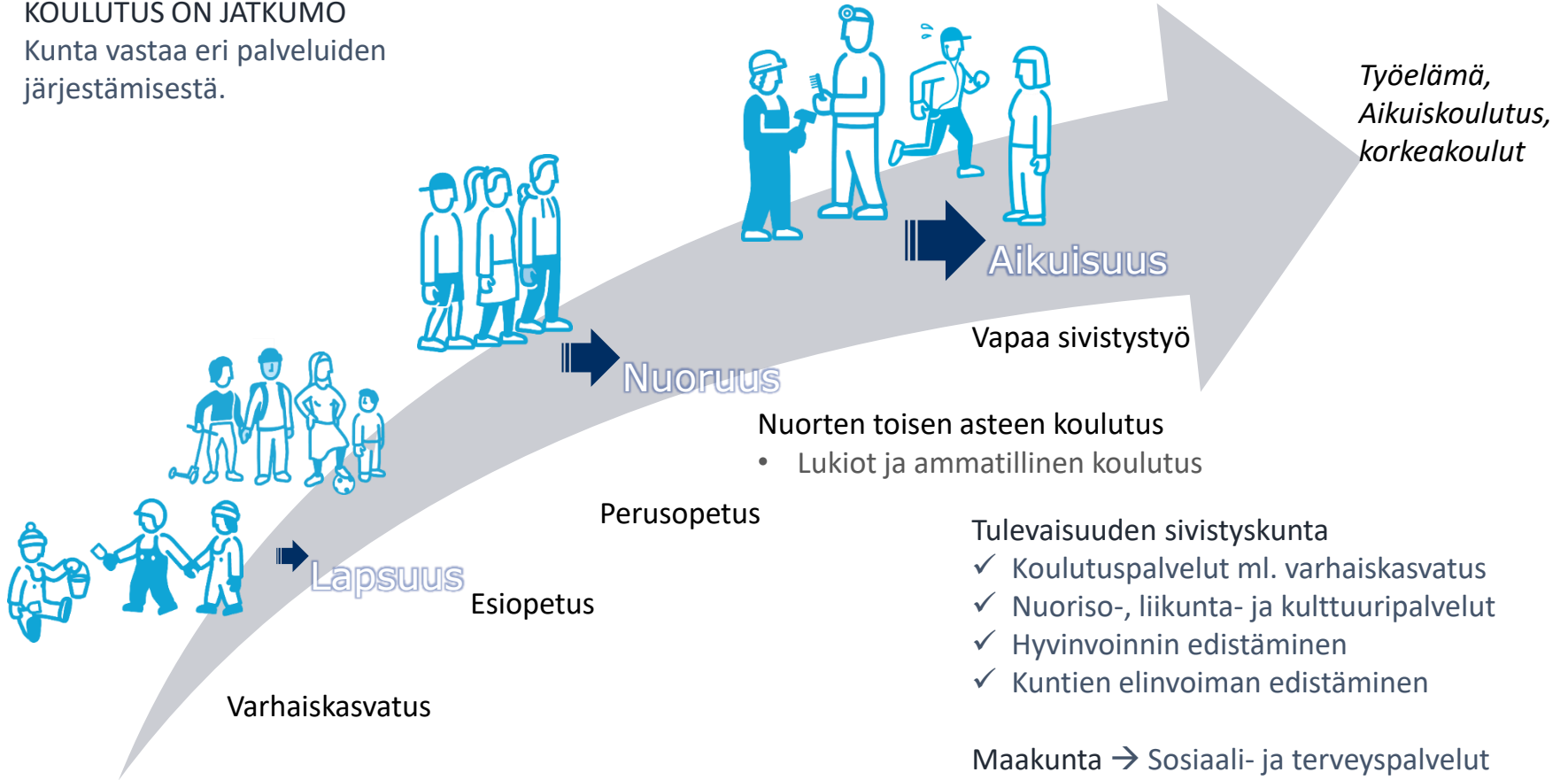
Kuntalaisen hyvinvoinnin edistäminen



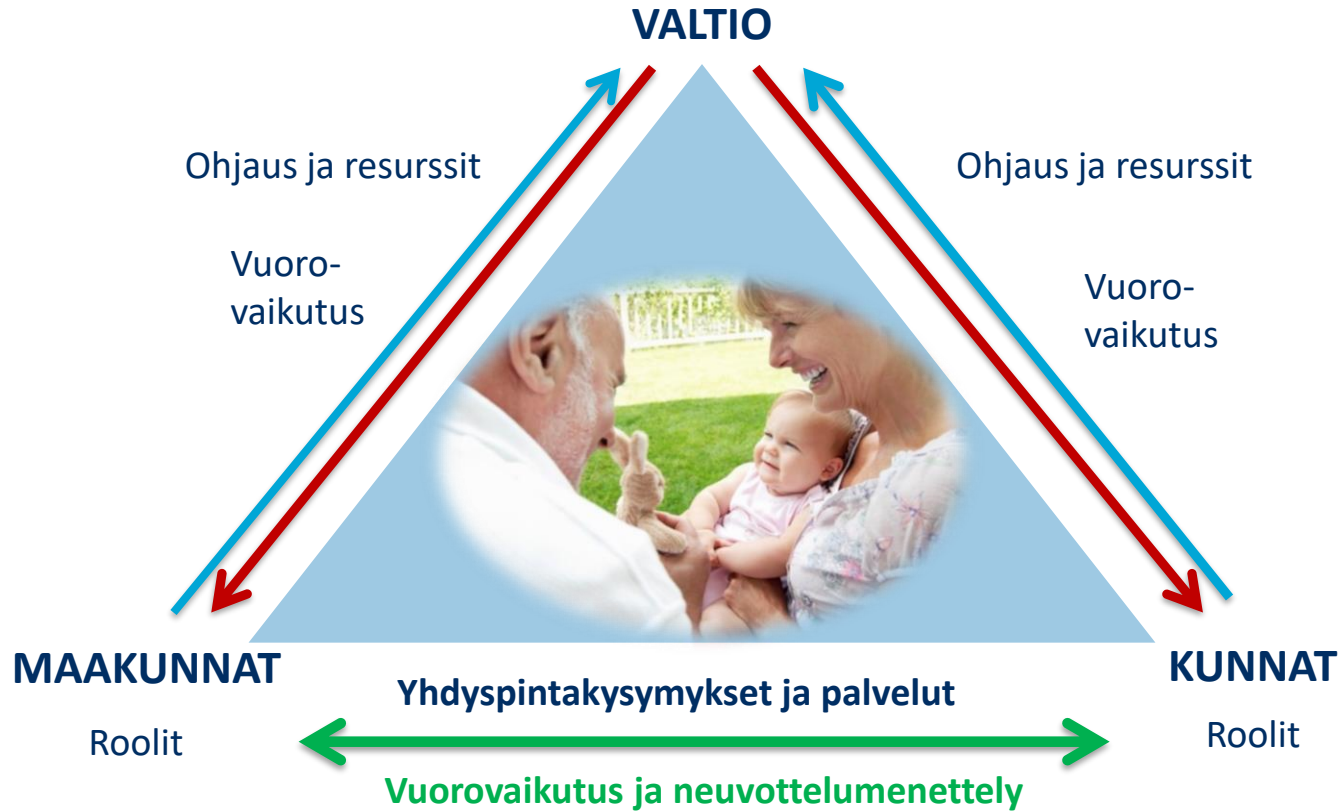
Paikallisen identiteetin ja demokration edistäminen

- Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
- Paikallinen yhteisöllisyys
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Vaalit ja edustuksellinen demokration
- Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
- Asukkaiden omaehtoinen toiminta

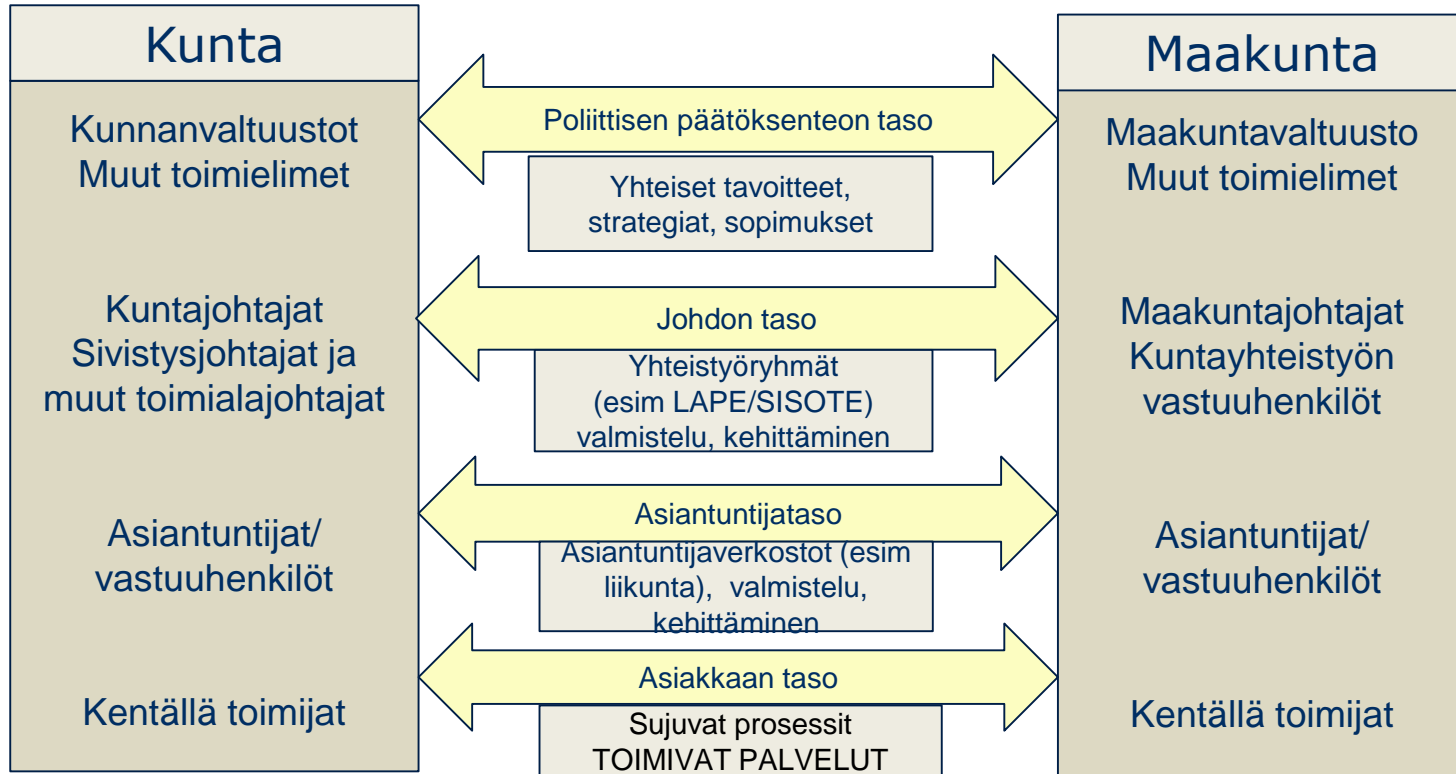
KOULUTUS ON JATKUMO
Kunta vastaa eri palveluiden järjestämisestä.



Julkisten palvelujen yhdyspinnat



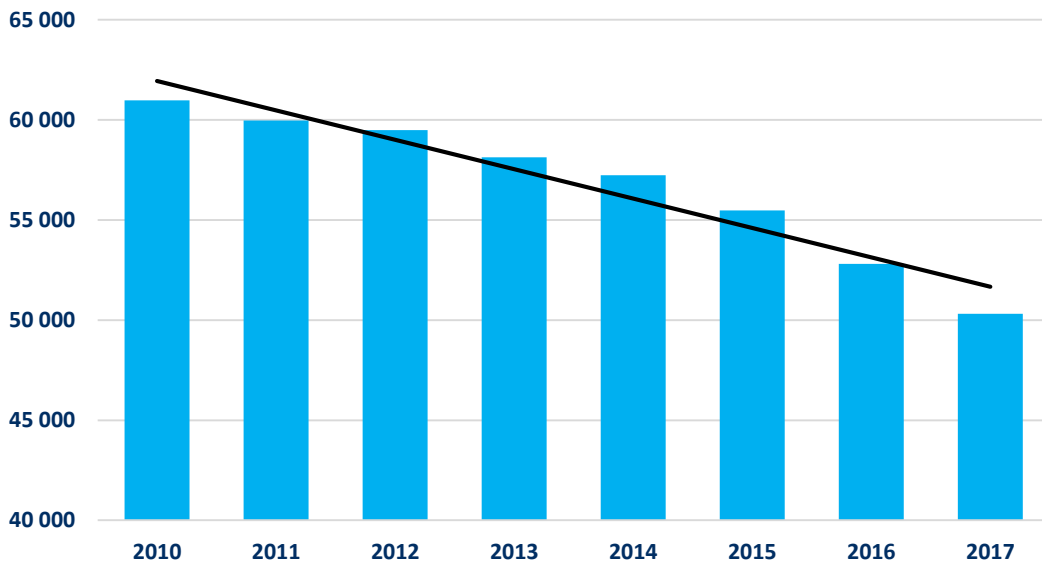
Kunnan ja maakunnan väliset yhteistyön tasot



Suomeen synty ennätysvähän lapsia vuonna 2017

Tilastokeskuksen tietojen mukaan Suomessa syntyi 50 321 lasta vuonna 2017. Vuonna 2016 lapsia syntyi 52 814

Suomessa syntyneet 2010-2017



Lähde: Tilastokeskus, syntyneet

Vuonna 2017

2 kuntaa, joissa ei **yhtään** syntynyttä

35 kuntaa, joissa alle **10** syntynyttä

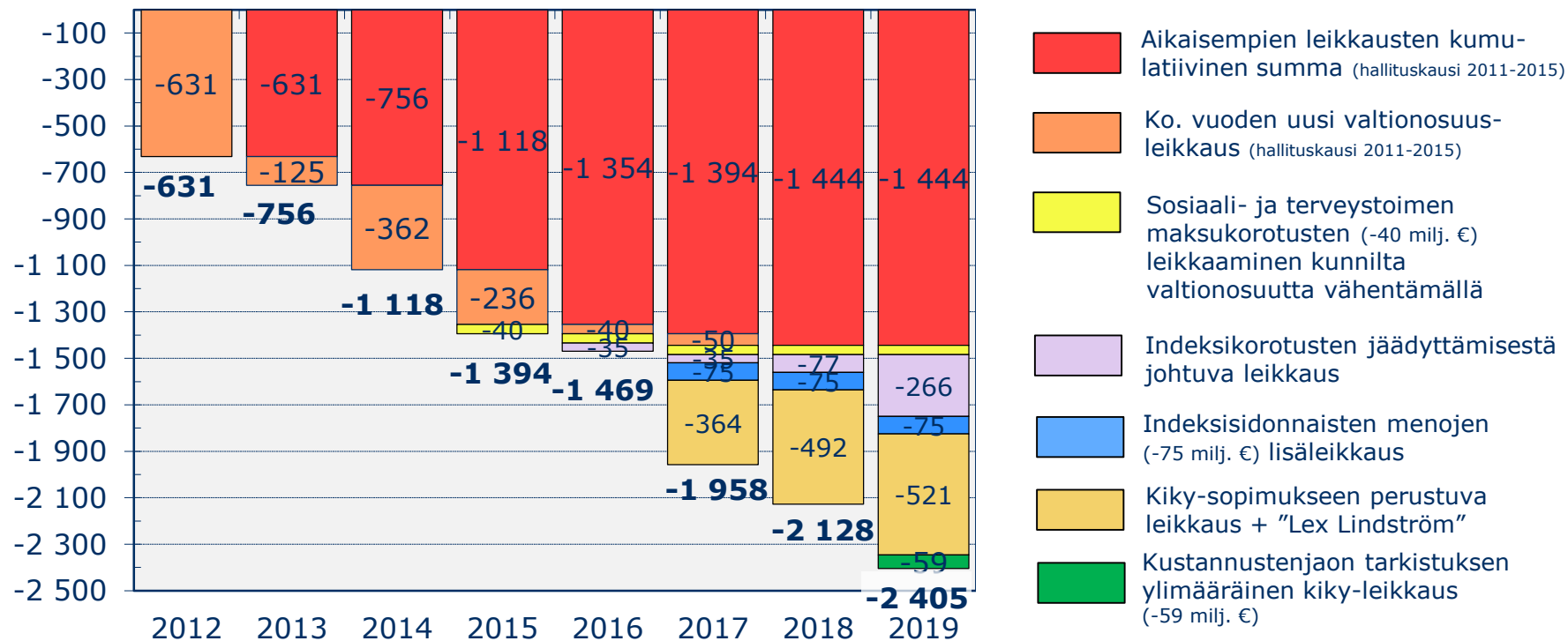
101 kuntaa, joissa alle **25** syntynyttä

162 kuntaa, joissa alle **50** syntynyttä

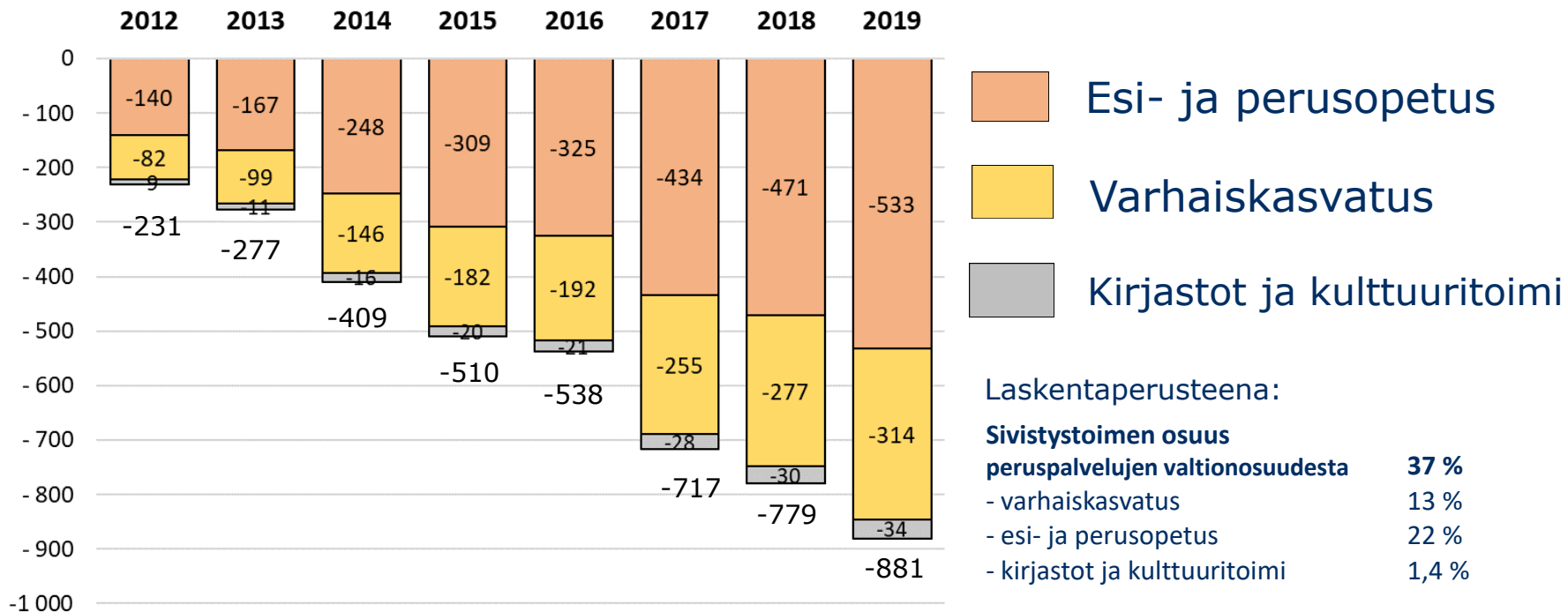
94 kuntaa, joissa yli **100** syntynyttä

18 kuntaa, joissa yli **500** syntynyttä

Vuosien 2012-2019 leikkausten vaikutus kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen, milj. €



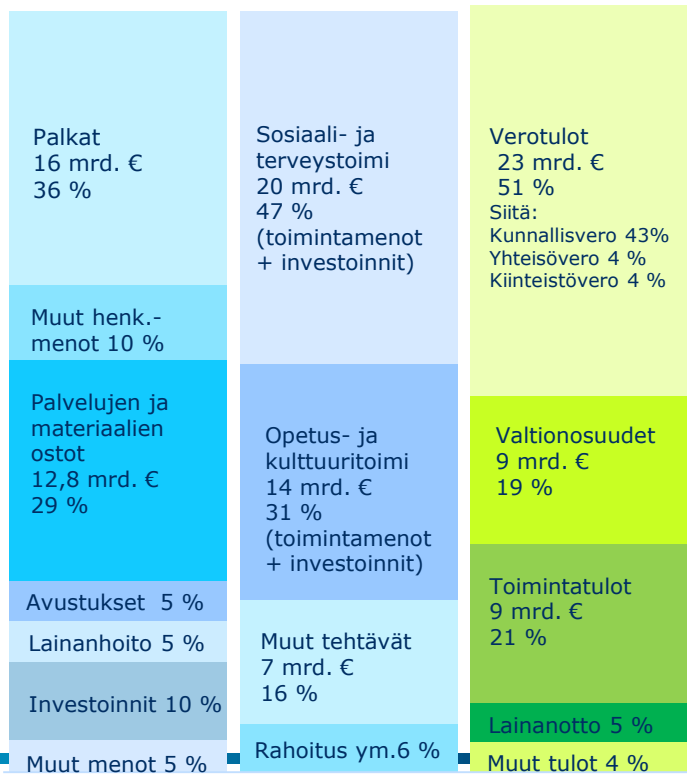
Sivistystoimen osuus peruspalvelujen valtionosuusleikkauksesta v. 2012-2019, milj. €



Kuntien ja kuntayhtymien talous nyt ja tulevaisuudessa

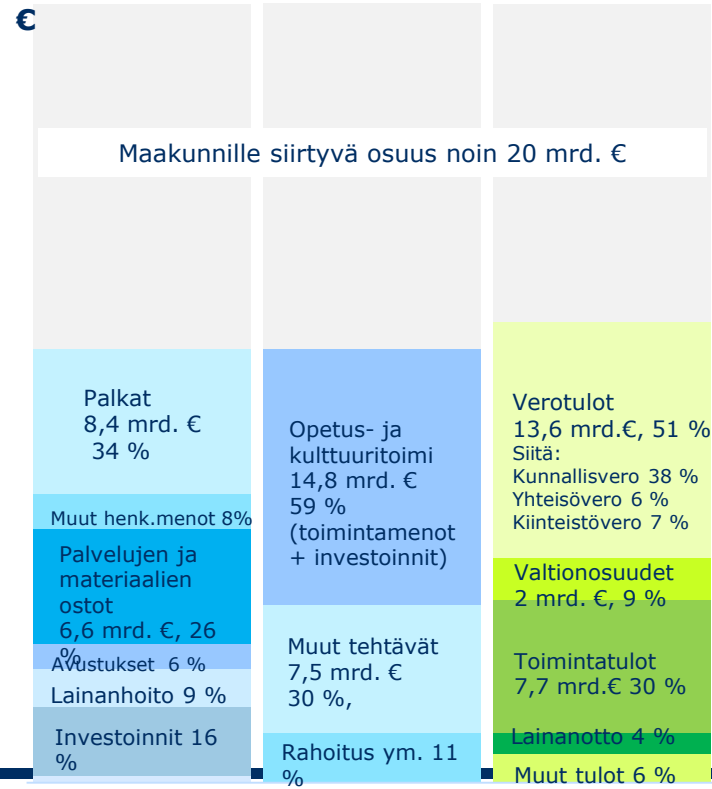
Tulos- ja rahoituslaskelman mukaiset ulkoiset tulot ja menot.

ARVIO VUODELLE 2017 noin 44 mrd. €



Tulos- ja rahoituslaskelman mukaiset ulkoiset tulot ja menot.

HAHMOTELMA VUODESTA 2021 noin 25 mrd. €



Kuntien toimintaedellytykset ja -olosuhteet erilaistuvat

- Kuntien ja alueiden erilaistuminen
 - » Syntyvyys
 - » Väestön ikärakenne
 - » Väestön keskittyminen
- Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
 - » Varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus
 - » Koulutuksellinen tasa-arvo?
- Kuntatalouden kestävyys
 - » Verotulojen kehitys
 - » Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

<https://www.youtube.com/watch?v=YMz3SUXqnFA>

- Kiitos mielenkiinnosta!
- Twitter: @TerhiPaivarinta
- S-posti: terhi.paivarinta@kuntaliitto.fi
- Puh.: 050-5904796